

Występowanie chorób grzybowych kukurydzy na Podkarpaciu w 2017 roku i zalecenia na kolejny sezon

1. Obserwacje z 2017 roku w miejscowościach Nienadówka i Krzczowice (temat statutowy IOR-PIB MIK-18)

Warunki pogodowe w 2017 roku na Podkarpaciu były zróżnicowane. W okresie wiosennym, zaraz po siewach kukurydzy (od trzeciej dekady kwietnia) odnotowano oddziaływanie niskich temperatur, które utrzymywały się do drugiej połowy maja. Spowodowało to spowolnienie kiełkowania, a także wzrostu roślin – kukurydza przez dłuższy okres czasu pozostawała w fazie 1–3 liści. Wiosenne chłody miały swoje odzwierciedlenie w opóźnieniu wegetacji kukurydzy o niemal 2 tygodnie w porównaniu do lat wcześniejszych. W późniejszym okresie nastąpiła poprawa warunków termicznych. W okresie od czerwca do sierpnia w rejonie badań odnotowano niewielką ilość opadów deszczu, a także duże skoki temperatur pomiędzy poszczególnymi dniami, w tym pomiędzy dniem a nocą. Takie warunki nie sprzyjały rozwojowi chorób liści kukurydzy. Ponadto w okresie lipca pojawiały się lokalne nawałnice z gradobiciem, które jednak nie spowodowały silnego uszkodzenia roślin. W październiku z kolei region nawiedziły dwa orkany, które nadłamały rośliny uprzednio uszkodzone przez szkodniki i choroby. Plony ziarna zebrano pod koniec października.

Analizując warunki pogodowe stwierdzono, że miały one istotny wpływ na wystąpienie sprawców chorób i nasilenie ich występowania. W związku z tym, że większość grzybów chorobotwórczych potrzebuje dla swojego intensywnego rozwoju wody, bądź to w postaci opadu deszczu, pary wodnej (wilgotność powietrza) bądź rosy, stąd też miały one utrudniony rozwój w okresie od czerwca do sierpnia. Dopiero we wrześniu i październiku wzrosła liczba dni z opadami deszczu, co z kolei sprzyjało rozwojowi w tym czasie już tylko fuzarioz. Na pojaw chorób wpływ miały także szkodniki, przy czym w porównaniu do lat ubiegłych w niewielkim nasileniu pojawiły się mszyce i wciornastki. Nadal najliczniejsza i najgroźniejsza była omacnica prosowianka (*Ostrinia nubilalis* Hbn.).

Głownia guzowata kukurydzy

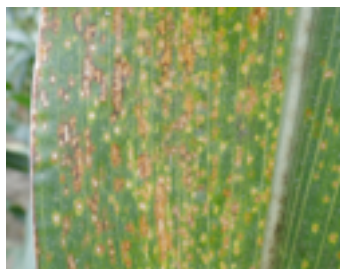
W miejscowościach Nienadówka i Krzczowice kukurydzy była w zbliżonym stopniu opanowana przez sprawców chorób. W okresie wiosennym pojedyncze rośliny wykazywały objawy porażenia pierwszą generacją głowni kukurydzy, co w dużej mierze związane było z silnym pojawem ploniarki zbożówki. Wystąpieniu późniejszych dwóch generacji głowni nie sprzyjały warunki pogodowe, stąd też procent roślin opanowanych przez tę chorobę w 2017 roku wyniósł: 4,0% w Nienadówce oraz 5,2% w Krzczowicach. Patogen początkowo lokował się na blaszkach liściowych, a w późniejszym czasie na czubkach kolb. Nieliczne tylko rośliny posiadały naroślą grzyba na łodygach i wiechach.

Głownia pyłaca kukurydzy

W Krzczowicach stwierdzono także część roślin porażonych przez głownię pyłącą kukurydzy – procent roślin porażonych tą chorobą na plantacji wynosił ok 0,5%.

Drobna plamistość liści

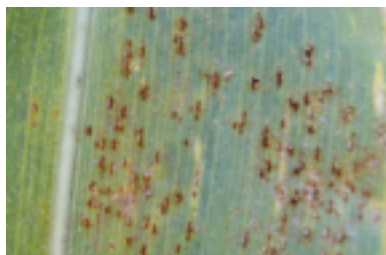
Najpowszechniej notowaną chorobą w 2017 roku była drobna plamistość liści. Pomimo, że choroba opanowała 56,7% roślin w Nienadówce i 59,2% w Krzczowicach, to średni stopień porażenia liści był niski i w obu miejscowościach wyniósł odpowiednio: 0,9 oraz 1,3 w 5-stopniowej skali.

Żółta plamistość liści

Warunki pogodowe pomimo wysokich temperatur nie sprzyjały licznemu rozwojowi żółtej plamistości liści. Choroba ta opanowała w Nienadówce 5,2% roślin, a w Krzczowicach 8,7% roślin, a średni stopień porażenia liści wyniósł odpowiednio 0,2 oraz 0,7 w 5-stopniowej skali.

Rdza kukurydzy

Rdza kukurydzy opanowała 3,2% roślin w Nienadówce oraz 6,5% w Krzczowicach, a średni stopień porażenia liści wyniósł odpowiednio 0,5 oraz 0,7 w 5-stopniowej skali.

Fuzarioza kolb

W związku z dużym nasileniem pojawu omacnicy prosowianki w 2017 roku i uszkodzeniami jakie powodowała, najpoważniejszymi gospodarczo chorobami kukurydzy były fuzarioza kolb oraz zgnilizna korzeni i zgorzel podstawy łodygi. Fuzarioza kolb opanowała w Nienadówce 39,5% kolb, natomiast w Krzczowicach 47,7% kolb. Średni stopień porażenia ziarniaków wyniósł 2,2 w Nienadówce i 2,7 w Krzczowicach w 5-stopniowej skali.

Fuzarioza łodyg = zgnilizna korzeni i zgorzel podstawy łodygi

Zgnilizna korzeni i zgorzel podstawy łodygi opanowała w Nienadówce 15,5% roślin, a w Krzczowicach 22,7% roślin. Stopień porażenia łodyg przez tą chorobę w obu miejscowościach wyniósł odpowiednio: 4,2 oraz 4,7 w 9-stopniowej skali.

2. Zalecenia na kolejny sezon

- stosować zaprawione fungicydem ziarno siewne,
- wdrożyć płodozmian z pominięciem wysiewu na stanowisku roślin zbożowych (w celu ograniczenia grzybów z rodzaju *Fusarium*),
- stosować zbilansowane nawożenie, zwłaszcza azotem,
- dobrać do uprawy odmiany mniej podatne na te choroby, które stanowiły problem w 2017 roku,
- wdrożyć zwalczanie szkodników kukurydzy, zwłaszcza omacnicy prosowianki,
- terminowo zebrać plon,
- dokładnie rozdrobnić resztki poźniwne,
- zastosować nawóz azotowy lub biopreparaty przyspieszające rozkład materii organicznej,
- wykonać orkę.